

Naručitelj: Udruga PET PLUS

EVALUACIJA PROJEKTA REPRO PP – rehabilitacijski program PET PLUS

Završni izvještaj

Evaluacijski izvještaj sastavila: Darija Zubić

Zagreb, 26. 11. 2019.

Sadržaj

UVOD	3
1.2. Opis projekta	3
2. CILJEVI EVALUACIJE.....	5
3. METODOLOGIJA	5
4. REZULTATI EVALUACIJE	5
4.1. Provedba programa	5
Aktivnost 1: Pridonijeti i unaprijediti kvalitetu rehabilitacije ovisnika u Terapijskoj zajednici PET PLUS	5
Aktivnost 2. Povećati razinu radne sposobnosti i samopouzdanja ovisnika	7
Aktivnost 3. Uključivanje ovisnika u različite sportske i edukativne aktivnosti	9
Aktivnost 4. Osnaživanje partnerstva udruga i ostalih lokalnih dionika.....	10
Aktivnost 5. Diseminacija programa	11
4.2. Zadovoljstvo korisnika	13
4.2.1. Zadovoljstvo radionicama osnaživanja	13
4.2.2. Zadovoljstvo grupama pomoći i savjetovanja.....	17
4.2.3. Zadovoljstvo korisnika radionicama osnaživanja i grupama pomoći i savjetovanja kroz sve tri godine REPRO PP projekta	21
4.3. Ishodi projekta	24
4.3.1. Ishodi trećeg vala REPRO PP, 2019. godine	24
4.3.2. Ukupni ishodi sva tri vala REPRO PP	24
5. ZAKLJUČAK I PREPORUKE	25

UVOD

U ovom izvještaju će se prikazati nalazi i zaključci proizašli iz vanjske evaluacije projekta "REPRO PP - Rehabilitacijski program PET PLUS", provedenog od udruge PET PLUS. Evaluacija će se provesti na temelju analize dostupne dokumentacije, te intervjuja i upitnika primijenjenih na projektnom timu i korisnicima projekta.

1.2. Opis projekta

Novi val projekta REPRO PP započeo je u studenom 2018., te se bavio rehabilitacijom ovisnika kroz informiranje, edukaciju i aktivnosti. Ovo je treća i završna godina provođenja projekta. Cjelokupni projekt je trajao 3 godine, te je započeo u studenom 2016.

U trećem valu projektu je sudjelovalo ukupno 35 korisnika Terapijske zajednice. Svi sudionici su muškarci u dobi od 20 do 65 godina starosti, što čini ukupno 75 korisnika Terapijske zajednice u sve 3 godine trajanja projekta.

Glavni cilj **REPRO PP – rehabilitacijski program PET PLUS** je unaprijediti kvalitetu tretmana ovisnosti u Terapijskoj zajednici kroz razne aktivnosti.

Opći cilj je aktivnostima, informiranošću i edukacijom poboljšati socijalnu uključenost ovisnika na način da im se razvije samopouzdanje, da prihvaćaju drugačije mišljenje i tuže stavove. Daje im se uvid u mogućnosti koje im stoje na raspolaganju, mogućnost osnaživanja radnih i intelektualnih vještina sve s konačnim rezultatom emocionalnog i intelektualnog jačanja pojedinca.

Posebni cilj programa je resocijalizacija, rehabilitacija, reintegracija i interakciju sa lokalnim stanovništvom kroz zajednička druženja i sportske aktivnosti te partnerstvo s ostalim udrugama i studijskim putovanjem u ostale županije RH.

Ciljevi su se ostvarivali kroz edukacije, savjetovanje, mogućnost sudjelovanja u grupama podrške, kroz radnu terapiju, druženje, sportske aktivnosti, kreativne radionice i radionice osnaživanja.

Prema opisnom obrascu opisnog izvješća, program je obuhvaćao sljedeće specifične aktivnosti:

1. Pridonijeti i unaprijediti kvalitetu rehabilitacije ovisnika u Terapijskoj zajednici PET PLUS
  - 1.1. Radionice osnaživanja - Individualni i grupni savjetodavni rad
  - 1.2. Grupe pomoći i savjetovanja
  - 1.3. Putovanje – informiranje/edukacija s područja ovisnosti

2. Povećati razinu radne sposobnosti i samopouzdanja ovisnika
  - 2.1. Edukacija za vođenje osobnih finansija i financijski savjeti
  - 2.2. Radionica - Savjeti kako napisati životopis, molbu
  - 2.3. Volontiranje korisnika Terapijske zajednice u call centru
  - 2.4. Edukativna radna terapija
3. Uključivanje liječenih ovisnika u različite sportske i edukativne aktivnosti
  - 3.1. Nogometni turnir
  - 3.2. Druženje roditelja s korisnicima kroz godišnja doba
4. Osnaživanje partnerstva udruga i ostalih lokalnih dionika
  - 4.1. Motivacijske radionice u Udrudi Institut
  - 4.2. Studijsko putovanje Udruge PET PLUS u Istru
  - 4.3. Studijsko putovanje Udruge Institut u Zagreb
  - 4.4. Okrugli stol
5. Diseminacija programa
  - 5.1. Tisk promotivnih materijala
  - 5.2. Aktivnosti diseminacije, komunikacije i vidljivosti
6. Upravljanje programom
  - 6.1. Sastanci stručnog tima

Dodata vrijednost projekta:

Edukacija MS Word i Excel, odlasci u kazalište, u kuglanu na inicijativu Udruge PET PLUS, učenje engleskog jezika u Terapijskoj zajednici (korisnik je edukator)

Očekivani mjerljivi rezultati po završetku trogodišnjeg programa obuhvaćaju:

- 20 korisnika uključeno u program rehabilitacije
- 15 korisnika završilo program rehabilitacije
- 20 korisnika dobilo informacije o raspolaaganju financijama i financijsko savjetovanje
- 20 korisnika odslušalo radionicu - savjeti kako napisati životopis, molbu, kako tražiti posao, kako se ponašati na razgovoru za posao
- 20 korisnika odslušalo radionice osnaživanja - Individualni i grupni savjetodavni rad
- 20 korisnika sudjelovalo u nogometnom turniru
- 20 korisnika sudjelovalo u druženju s roditeljima, djecom, stanovništvom
- roditelji, skrbnici, staratelji, obitelji korisnika su informirani i savjetovani
- 4 osobe sudjelovalo na studijskom putovanju u Istru
- Stručnjaci, zaposlenici i korisnici sudjelovali na Okruglom stolu.

2. CILJEVI EVALUACIJE

Ciljevi evaluacije su utvrditi stupanj do kojeg su uspješno ostvareni opći i specifični ciljevi projekta, kroz analizu provedenih aktivnosti i ishoda projekta, te utvrditi zadovoljstvo sudionika u projektu.

3. METODOLOGIJA

Evaluacija projekta REPRO PP počiva na analizi sadržaja projektne dokumentacije, intervjuu sa ključnim osobama u projektnom timu, kratkom anketnom upitniku zadovoljstva korisnika te analizi konačnog ishoda.

Intervjui s osobama iz projektnog tima, te analiza projektne dokumentacije omogućili su nam uvid u tijek odvijanja projekta, dok su upitnici ukazali na zadovoljstvo korisnika projektom.

Od projektne dokumentacije korišteni su Opisni izvještaj projekta, izvještaji o provedenim edukacijama, rasporedi aktivnosti, promotivni materijali, web i Facebook stranice udruge i fotografije aktivnosti.

Za procjenu zadovoljstva korisnika korišteni su upitnici zadovoljstva kao dio interne evaluacije. Zbog teške dostupnosti ovog tipa korisnika, upitnik je bio kratak i nezahtjevan, te sadržavao pitanja koja su nužna za dobivanje općeg dojma o projektu.

4. REZULTATI EVALUACIJE

4.1. Provedba programa

U ovom dijelu prikazat ćemo evaluaciju ostvarenja ciljeva projekta kroz analizu aktivnosti, te usporedbu planiranih i ostvarenih mjerljivih rezultata. Za svaku aktivnost utvrdit ćemo kako je provedena u usporedbi sa početnim planom, koji su rezultati njome ostvareni, te koji su se problemi i modifikacije javili tijekom njene provedbe. Osim toga, usporedit ćemo očekivane rezultate projekta sa ostvarenim.

Aktivnost 1: Pridonijeti i unaprijediti kvalitetu rehabilitacije ovisnika u Terapijskoj zajednici PET PLUS

1.1. Radionice osnaživanja - Individualni i grupni savjetodavni rad

OPIS: Svrha ove aktivnosti leži u razumijevanju problema marginalizacije i diskriminacije ovisnika, mijenjanju ponašanja u pozitivnim smjerovima, prihvaćanju drugačijeg mišljena i stajališta o ovisnicima, te prihvaćanju kvalitetnijeg način življenja, vraćanju pojedinca i njegove

obitelji na zdrave stilove života, promjeni svijest o sebi i prihvaćanje mišljenja drugih i u konačnici lakšem snalaženju u vanjskom svijetu.

PROVEDBA I REZULTAT: Aktivnost se redovito provodila u terapijskoj zajednici, tijekom vremenskog perioda od srpnja do listopada 2019. Provedeno je 10 radionica. Ukupno trajanje radionica je bilo 18 sati. Na radionicama je sudjelovalo 20 korisnika uz prisutnost stručnih suradnika udruge.

PROBLEMI I ODSTUPANJA: Nije bilo problema ni odstupanja u odvijanju ove aktivnosti.

Aktivnost je uspješno provedena.

1.2. Grupe pomoći i savjetovanja

OPIS: Grupe pomoći pokrivaju teme apstinencije, prevencije relapsa, te imaju za cilj informirati ovisnike.

PROVEDBA I REZULTAT: Aktivnost se redovito provodila, od siječnja do travnja 2019., u Terapijskoj zajednici i udruzi PET PLUS, pod stručnim vodstvom socijalnog pedagoga. Na radionicama se radilo na nastavku razvoja socijalnih i emocionalnih vještina, upoznavanju s vlastitim emocijama i timskom radu. Odrađeno je 10 radionica. Radionice su za imale za cilj razvoj zajedništva, spoznavanje samog sebe, suočavanje sa strahovima, prepoznavanje vlastitih očekivanja i uvjerenja, rad na međuljudskim odnosima. Na radionicama je sudjelovalo 20 korisnika uz prisutnost stručnih suradnika udruge.

PROBLEMI I ODSTUPANJA: Nije bilo problema niti odstupanja u provođenju ove aktivnosti.

Aktivnost je uspješno provedena.

1.3. Putovanje – informiranje/edukacija s područja ovisnosti

OPIS: Sudjelovanje na međunarodnoj znanstvenoj-stručnoj konferenciji "Unaprjeđenje kvalitete života djece i mladih u Istanbulu, Turska." pokriva nova znanja, razmjenu iskustva, primjere dobre prakse, razmjenu informacija i umrežavanje s ostalim udrugama. Organizator aktivnosti je Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet u Tuzli.

PROVEDBA I REZULTAT: Aktivnost se održala od 20. do 26. lipnja 2019. Stručni tim Udruge PET PLUS sudjelovao je na konferenciji te je prošao edukaciju je od strane socijalnih pedagoga, psihologa i rehabilitatora iz područja unaprjeđenja kvalitete života mladih osoba s problemom ovisnosti.

PROBLEMI I ODSTUPANJA: Nije bilo problema niti odstupanja u provođenju ove aktivnosti.

Ovim aktivnostima postignuti su sljedeći od očekivanih mjerljivih rezultata:

- 35 korisnika uključeno u program rehabilitacije
- 20 korisnika odslušalo radionice osnaživanja - Individualni i grupni savjetodavni rad
- Stručni tim Udruge PET PLUS je educiran o unaprjeđenju kvalitete života mladih ovisnika.

Aktivnost 2. Povećati razinu radne sposobnosti i samopouzdanja ovisnika

2.1. Edukacija za vođenje osobnih financija i finansijski savjeti

OPIS: Cilj edukacije je upoznati korisnike o širokoj paleti finansijskih proizvoda i usluga u ponudi, razumijevanje finansijske prirode proizvoda i pojmove te razvijanje sposobnosti kojima će se poboljšati finansijsku pismenost. Izvođač edukacije je Putokaz j.d.o.o.

PROVEDBA I REZULTAT: Edukacija je održana 24. rujna 2019. u terapijskoj zajednici, u Orlama. Edukacija se sastojala od 9 poglavљa: Kućni budžet, Štednja, Trendovi, Stambeni prostor, Zaduživanje, Krediti, Kartice, Osiguranja, Višak kapitala (ulaganje). Edukaciju je poхађalo 10 korisnika, te je njome povećano znanje korisnika o širokoj paleti finansijskih proizvoda i usluga u ponudi, objašnjeno značenje finansijske prirode proizvoda i pojmove te su unaprjeđene sposobnosti kojima će korisnici poboljšati finansijsku pismenost.

PROBLEMI I ODSTUPANJA: Nije bilo problema i odstupanja specifičnih za ovu aktivnost.

Prema pregledanoj dokumentaciji, aktivnost je uspješno provedena.

2.2. Radionica - Savjeti kako napisati životopis, molbu

OPIS: Cilj aktivnosti je bio naučiti korisnike kako napisati dobar životopis i molbu, te informirati ih o načinima i mogućnostima pronašlaska posla, što povećava njihovu konkurentnost na tržištu rada. Izvođač edukacije je Putokaz j.d.o.o.

PROVEDBA I REZULTAT: Edukacija je održana 1. listopada 2019., u terapijskoj zajednici, u Orlama. Sastojala se od dva poglavљa: Kako napisati CV i Kako tražiti posao, te pokrila sljedeća područja: Pisanje korektnog životopisa i molbe, informiranost o načinima i mogućnostima pronašlaska posla, konkurentnost na tržištu rada, prikladno ponašanje i odijevanje na razgovorima za posao i sl. U edukaciji je sudjelovalo 10 korisnika terapijske zajednice, koji su nakon radionice postavljali pitanja.

PROBLEMI I ODSTUPANJA: Nije bilo problema niti odstupanja u ovoj aktivnosti
Aktivnost je uspješno provedena.

2.3. Volontiranje korisnika terapijske zajednice u Call centru

OPIS: Aktivnost je osmišljena kao odgovaranje na pitanja putem telefona i davanje savjeta korisnicima i njihovim obiteljima. Cilj aktivnosti je da s jedne strane pomaže bržoj i jednostavnijoj razmjeni informacija, te dobivanju informacija iz prve ruke, od strane samih ovisnika koji su pri kraju programa, a s druge strane osnažuje same korisnike volontere, te im pruža samopotvrdu kroz rad u kojem se osjećaju korisnima.

PROVEDBA I REZULTAT: Aktivnost se odvijala tijekom cijelog vremenskog perioda trajanja projekta, te omogućila ostvarenje oba cilja: bržu i jednostavniju razmjenu informacija i informacije od strane osoba koje su pri kraju programa, te osnaženje korisnika i njihov pojačani osjećaj korisnosti kroz pomoć drugima.

PROBLEMI I ODSTUPANJA: Nije bilo problema i odstupanja vezanih uz ovu aktivnost.

Aktivnost je uspješno provedena.

2.4. Edukativna radna terapija

OPIS: Radna terapija je obuhvaćala rad u plateniku, vrtu u kući i oko kuće, te joj je cilj stjecanje radnih vještina, novih znanja i strpljivosti.

PROVEDBA I REZULTAT: Aktivnost se odvijala tijekom cijelog vremenskog perioda trajanja projekta, svakog dana osim vikendom. Korisnici su učili nove radne vještine i znanja, te vježbali strpljivost i odgovornost.

PROBLEMI I ODSTUPANJA: Nije bilo problema i odstupanja vezanih uz ovu aktivnost.

Aktivnost je uspješno provedena.

Ovim aktivnostima ostvareni su sljedeći mjerljivi rezultati:

- 10 korisnika dobilo informacije o raspolaganju financijama i finansijsko savjetovanje
- 10 korisnika odslušalo radionicu - savjeti kako napisati životopis, molbu, kako tražiti posao, kako se ponašati na razgovoru za posao

Aktivnost 3. Uključivanje ovisnika u različite sportske i edukativne aktivnosti

3.1. Nogometni turnir

OPIS: Nogometni turnir organiziran s ciljem druženja i upoznavanja javnosti s problemima s kojima se susreću ovisnici, osnaživanja te skidanja stigme s marginaliziranih skupina i bolje informiranosti

PROVEDBA I REZULTAT:

U organizaciji Udruge PET PLUS i Udruge mladih Velika Buna organizirale su 21. rujna u Velikoj Buni humanitarni malonogometni turnir. Ciljem turnira bila je resocijalizacije te senzibilizacije lokalne zajednice i javnosti. Na turniru je sudjelovalo šest nogometnih ekipa, od kojih dvije momčadi mještana Velike Bune, momčad sastavljena od članova Udruge Velika Buna, ekipa Udruge PET PLUS te ekipe Mraclina i Šiljakovine. U turniru je sudjelovalo 10 korisnika Terapijske zajednice.

PROBLEMI I ODSTUPANJA: Nije bilo problema i odstupanja vezanih uz ovu aktivnost.

Aktivnost je uspješno provedena.

3.2. Druženje roditelja s korisnicima kroz godišnja doba

OPIS: Aktivnost se sastoji od druženja s obiteljima, kuhanja s obiteljima, sportskim aktivnostima s roditeljima i sl. Cilj aktivnosti je druženje i upoznavanje javnosti, stjecanje novih vještina, znanja i strpljivosti, te osnaženje korisnika kroz osjećaj korisnosti i potvrdu kroz rad. Također je cilj informiranost obitelji o problemu ovisnosti.

PROVEDBA I REZULTAT: Aktivnost se odvijala redovno, tijekom godine. Roditelji i obitelji su posjećivali korisnike te se upoznavali s njihovim aktivnostima u terapijskoj zajednici.

PROBLEMI I ODSTUPANJA: Nije bilo problema i odstupanja vezanih uz ovu aktivnost.

Aktivnost je uspješno provedena.

Ovim aktivnostima ostvareni su sljedeći mjerljivi rezultati:

- minimalno 10 korisnika sudjelovalo u nogometnom turniru
- minimalno 10 korisnika sudjelovalo u druženju s roditeljima, djecom, stanovništvom – radionice kroz godišnja doba

Aktivnost 4. Osnaživanje partnerstva udruga i ostalih lokalnih dionika

4.1. Motivacijske radionice u Udrizi Institut

OPIS: Održavanje motivacijskih, interaktivnih radionica, predavanja i savjetodavnog i grupnog rada. Cilj aktivnosti je smanjenje broja ovisnika na supstitucijskoj terapiji, smanjenje ovisnika i broja relapsa, razmjena iskustva, razmjena informacija te motiviranost za uključivanje u rad terapijske zajednice u svrhu rehabilitacije.

PROVEDBA I REZULTAT: Niz motivacijskih radionica održao se u cijelokupnom razdoblju trajanja projekta u Istri, u Udrizi Institut Pula. Radionice su se provodile jednom mjesечно, u Puli i Poreču, u svrhu smanjenja broja ovisnika na supstitucijskoj terapiji i broja relapsa. U radionicama je sudjelovalo 54 korisnika.

PROBLEMI I ODSTUPANJA: Nije bilo problema i odstupanja vezanih uz ovu aktivnost.

Aktivnost je uspješno provedena.

4.2. Studijsko putovanje Udruge PET PLUS u Istru

OPIS: Aktivnost je organizirana u suradnji s Udrugom Institut te se sastoji od posjeta drugim udrugama i predavanja s ciljem stjecanja novih znanja, razmjene iskustva i informacija te umrežavanja institucija

PROVEDBA I REZULTAT: 5 osoba iz Udruge PET PLUS je u listopadu 2019. posjetile drop in centar i Udrugu Institut u Puli, gdje su bile upoznate s njihovim aktivnostima koje su usmjerene na prevenciju i suzbijanje ovisnosti. Došlo je do razmjene iskustava i vizija, kao i problematike s kojom se udruge susreću.

PROBLEMI I ODSTUPANJA: Nije bilo problema i odstupanja vezanih uz ovu aktivnost.

Aktivnost je uspješno provedena.

4.3. Studijsko putovanje Zagreb

OPIS: Aktivnost se sastoji od posjeta drugim udrugama i predavanja s ciljem stjecanja novih znanja, razmjene iskustva i informacija te umrežavanja institucija.

PROVEDBA I REZULTAT: Posjet se održao u rujnu 2019. U posjet je, u sklopu Dana otvorenih vrata, došlo pet osoba iz udruge Institut iz Pule koje su upoznate s radom Udruge PET PLUS i

terapijske zajednice. Došlo je do razmjene iskustava i vizija, kao i problematike s kojom se udruge susreću.

PROBLEMI I ODSTUPANJA: Nije bilo problema i odstupanja vezanih uz ovu aktivnost.

Aktivnost je uspješno provedena.

4.4. Okrugli stol

OPIS: Na kraju provedbe projekta Udruga PET PLUS je sa volonterima organizirala Okrugli stol na temu "Kako prepoznati ovisnost kod mladih". Cilj okruglog stola su predavanja i rasprave, razmjena informacija sa sudionicima vezanim za program i uključenim u program, upoznavanje sa programom i tijekom provedbe, nove ideje i dostignuća u tretmanu ovisnosti.

PROVEDBA I REZULTAT: Okrugli stol se održao 29.10. 2019. u Terapijskoj zajednici u Orlama. Tema je bila "Kako prepoznati ovisnost kod mladih". Ukupno je bilo 28 sudionika i. Gosti okruglog stola bili su članovi Udruge Stijena, Udruge Terra, predstavnici suradnika iz Zatvora Zagreb, predstavnici suradnika POU Zagreb, stručni suradnici zaposleni na projektu REPRO PP, djelatnici Udruge PET PLUS, korisnici, voditelj i operater Terapijske Zajednice.

PROBLEMI I ODSTUPANJA: Nije bilo problema i odstupanja vezanih uz ovu aktivnost.

Aktivnost je uspješno provedena.

Ovim aktivnostima ostvareni su sljedeći mjerljivi rezultati:

- 28 osoba (stručnjaka, zaposlenika i korisnika) je sudjelovalo na Okruglom stolu.

Aktivnost 5. Diseminacija programa

5.1. Tiskanje promotivnih materijala

OPIS: Tiskanje materijala s ciljem promocije udruge i programa.

PROVEDBA I REZULTAT: Od promotivnih materijala tiskani su kišobrani i rokovnici, te brošura koja daje osnovne informacije o problemu ovisnosti, o terapijskoj zajednici i projektu REPRO PP. Brošure su dijeljene kao informativni materijali, na Okruglom stolu.

PROBLEMI I ODSTUPANJA: Nije bilo problema i odstupanja vezanih uz ovu aktivnost.

Aktivnost je uspješno provedena.

Aktivnost 5.2. Aktivnosti diseminacije, komunikacije i vidljivosti

OPIS: Redovite objave na web i Facebook stranicama Udruge PET PLUS s ciljem upoznavanja javnosti s problemima bivših ovisnika, te u svrhu smanjenja stigme i osnaživanja marginaliziranih skupina.

PROVEDBA I REZULTAT: Aktivnost se odvijala kroz cijeli period provedbe projekta. U objavama su predstavljene aktivnosti, tijek i napredak projekta, te su objavljene slike sa edukacija i susreta.

PROBLEMI I ODSTUPANJA: Nije bilo problema i odstupanja vezanih uz ovu aktivnost.

Aktivnost je uspješno provedena.

Aktivnost 6. Upravljanje programom

6.1. Sastanci stručnog tima

OPIS: Redoviti sastanci stručnog tima u svrhu dogovora oko Plana provedbe projekta prema dogovorenom rasporedu, pravovremeno provođenje planiranih aktivnosti i općenito uspješno provođenje projekta

PROVEDBA I REZULTAT: Sastanci tima suradnika na projektu i upravnog odbora Udruge PET PLUS sastajali su se jednom mjesечно i prema potrebi kako bi planirali koordinirali održavanje projekta.

PROBLEMI I ODSTUPANJA: Nije bilo problema i odstupanja vezanih uz ovu aktivnost.

Aktivnost je uspješno provedena.

4.2. Zadovoljstvo korisnika

Kako bismo utvrdili zadovoljstvo korisnika, primjenili smo dva kratka upitnika. Upitnici ispituju zadovoljstvo radionicama osnaživanja te zadovoljstvo grupama pomoći i savjetovanja. Oba upitnika ispituju zadovoljstvo ovim aspektima programa općenito, procjenu o tome koje su im se aktivnosti u tim radionicama najviše i najmanje sviđale, procjenu o tome koliko su edukacije bile razumljive te koliko im takav program može pomoći pri budućem zapošljavanju i poboljšati perspektivu u životu. Korisnici su također procjenjivali bi li i u budućnosti sudjelovali u sličnim edukacijama, te su davali svoje komentare i prijedloge.

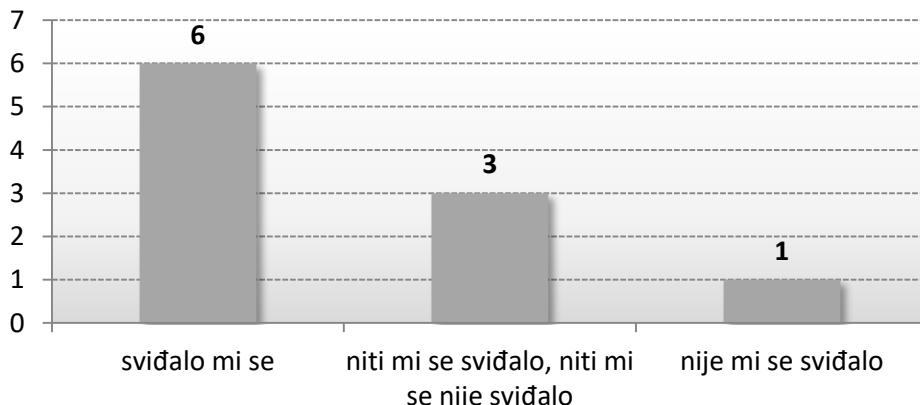
Obzirom da se radi o vrlo malom broju sudionika (10 sudionika iz Terapijske zajednice PET PLUS koji su odgovorili na pitanja o radionicama osnaživanja i 12 sudionika koji su odgovorili na pitanja o grupama pomoći i savjetovanja), rezultati su prikazani isključivo deskriptivno, a procjene o najboljim i najlošijim dijelovima programa su prikazani doslovno, kako su navođeni.

4.2.1. Zadovoljstvo radionicama osnaživanja

Rezultati korisnika iz Terapijske zajednice PET PLUS su prikazani prema redoslijedu pitanja iz primjenjenog upitnika.

Ukupna ocjena zadovoljstva edukacijom ispitana je pitanjem "*Koliko ti se sviđalo sudjelovati u edukciji?*". Odgovori su iskazani skalom od 1 do 3, pri čemu 1 označava "Sviđalo mi se", a 3 "nije mi se sviđalo". Frekvencije odgovora su prikazane grafom 1.

Graf 1. Koliko im se sviđalo sudjelovati u radionicama osnaživanja?

Vidimo da je od 10 korisnika, njih 6 procijenilo da im se sviđalo sudjelovati u edukaciji, njih 3 je izrazilo neutralan stav, dok je jedan korisnik iskazao negativan. Aritmetička sredina odgovora iznosi

M=1.14, uz minimalnu moguću ocjenu, min=1 i maksimalnu moguću ocjenu, max=3, pri čemu niži rezultat označava veći stupanj sviđanja.

Naredna pitanja u upitniku zadovoljstva, bavila su se pitanjem koji su aspekti programa korisnicima bili najdraži, a koji su im se najmanje sviđali. Rezultati su prikazani tablici 1.

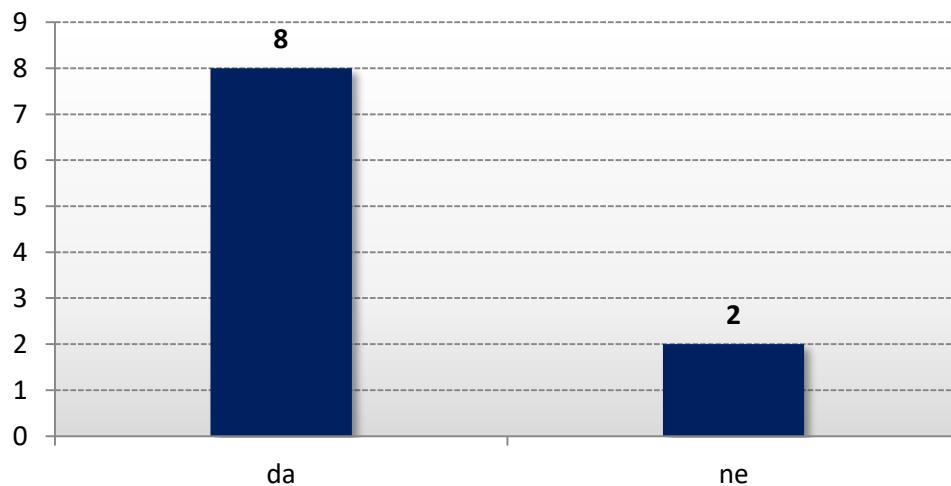
Tablica 1. Što im se najviše i najmanje sviđalo u edukaciji?

Što im se najviše sviđalo	frekvencija odgovora
teme radionica	3
pristup voditelja	3
komunikacija	2
otvorenost	2
aktivnost	1
empatija	1
sve	1
Što im se najmanje sviđalo	frekvencija odgovora
manjak komunikacije	2
prekratko i nedorečeno	2
neredovitost	1
pasivnost korisnika	1
teme	1
individualni razgovori	1
radionice	1

Prema tablici 1. vidimo da su mišljenja oko najdražih aspekata edukacije različita, ali pretežno se svode na teme radionica, pristup voditelja i komunikaciju i otvorenost. Kada je riječ o tome što im se najmanje sviđalo, dva odgovora se odnose na to da nije bilo dovoljno komunikacije, dva da je bilo prekratko, dok ostali navode neredovitost, pasivnost drugih korisnika, teme, individualne razgovore i radionice.

U narednom pitanju korisnici su procijenili koliko im je ova edukacija bila razumljiva. Odgovori su prikazani grafom 2.

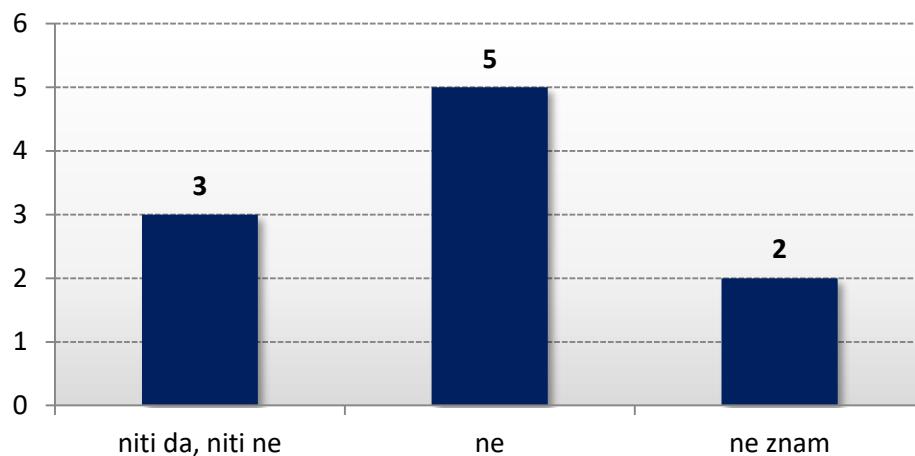
Graf 2. Je li edukacija bila dovoljno razumljiva?

Vidimo da 8 korisnika smatra da je edukacija bila dovoljno razumljiva, a njih 2 smatraju da nije bila razumljiva. Aritmetička sredina na ovom pitanju iznosi $M=1.14$ ($\min=1$, $\max=3$), pri čemu niži rezultat označava bolju ocjenu, pa stoga možemo reći da korisnici pretežno smatraju da je edukacija bila razumljiva.

Na grafu 3. i 4. prikazane su procjene sudionika o korisnosti ove edukacije u pronalaženju posla i popravljanju životne perspektive. Prvo pitanje odnosi se na to koliko smatraju da će im edukacija pomoći u kasnjem zapošljavanju, dok je drugo pitanje nešto općenitije i odnosi se na to koliko smatraju da im je edukacija općenito popravila perspektivu u životu.

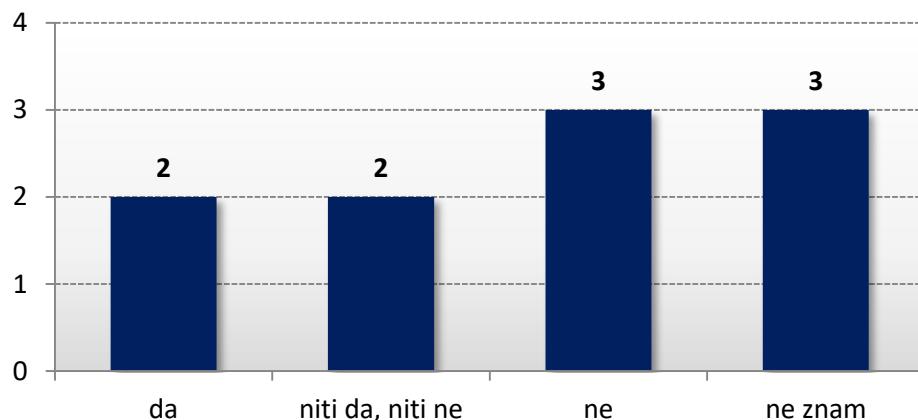
Graf 3. Smatraju li da su stekli znanja koja će im pomoći u pronalaženju posla?

Prema grafu 3. vidimo većina sudionika (njih 5) ne vjeruje da će im edukacija pomoći u traženju posla, troje je neutralno, a 2 korisnika ne mogu procijeniti. Aritmetička sredina odgovora iznosi

$M=2.63$. Obzirom da ovi aspekti programa REPRO PP i nisu bili direktno usmjereni na pomoć u pronalaženju zaposlenja, ovakvi rezultati nisu neobični.

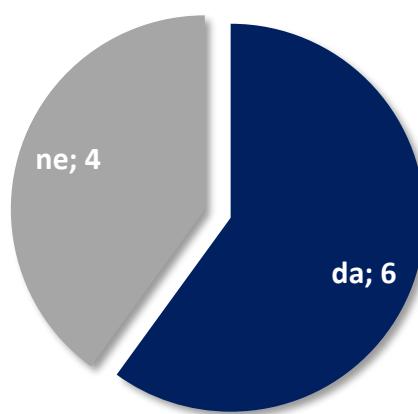
Graf 4. Smatraju li da im je edukacija poboljšala životnu perspektivu?

Kada je riječ o ukupnom poboljšanju životne perspektive, 2 korisnika smatraju da će im ova edukacija poboljšati životnu perspektivu, 2 korisnika su neutralna, njih troje smatra da neće te njih troje ne može procijeniti. Aritmetička sredina odgovora iznosi $M=2.14$, pri čemu niži rezultat označava pozitivniju procjenu.

Na pitanje bi li se željeli ponovno educirati u sklopu sličnih projekata, 6 korisnika je odgovorilo potvrđno, dok preostala četiri ne bi ponovno željela sudjelovati u ovim radionicama (graf 5).

Graf 5. Bi li se željeli ponovno educirati u sklopu sličnih projekata

Kada ih se pitalo u kojem bi se području voljeli educirati u budućnosti, korisnici su dali odgovore prikazane u tablici 2.

Tablica 2. Područja u kojima bi se korisnici voljeli educirati u budućnosti (doslovni odgovori korisnika)

Područja	Frekvencija odgovora
Financije, psihološka potpora, individualni razgovori	1
Komunikacija	1

Dva korisnika su odgovorila na pitanje o specifičnim programima, od toga jedan priželjuje programe ovog tipa o financijama, te programe koji pružaju psihološku potporu i individualne razgovore, dok drugi korisnik vjeruje da bi bilo dobro sudjelovati u ovakvom programu o komunikaciji.

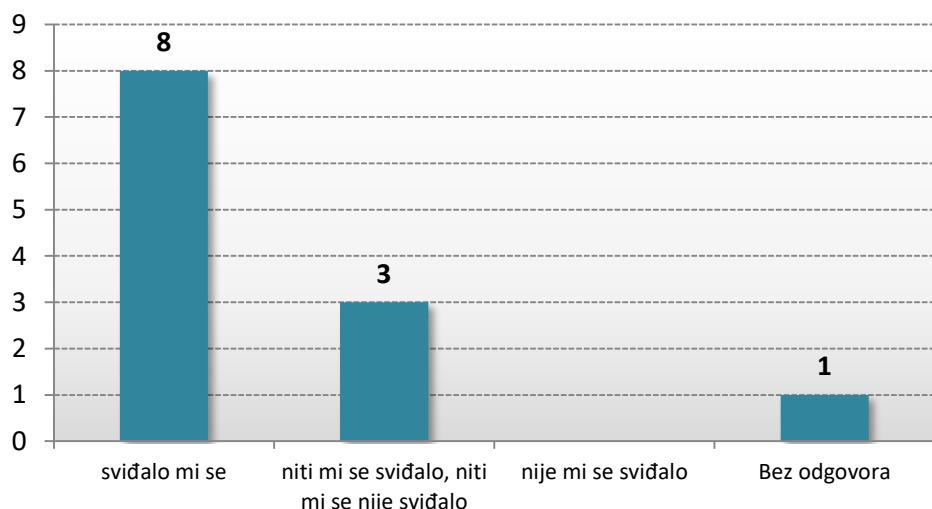
Posljednje pitanje se odnosilo na komentare i sugestije korisnika programa, te je na njega odgovorio samo jedan korisnik, koji sugerira da bi program trebao sadržavati više individualnih razgovora i bolje razrađene teme.

4.2.2. Zadovoljstvo grupama pomoći i savjetovanja

I ovdje su rezultati korisnika iz Terapijske zajednice prikazani prema redoslijedu pitanja iz primjenjenog upitnika.

Odgovori na pitanje o ukupnom zadovoljstvu ovim dijelom programa ("Koliko ti se sviđalo sudjelovati u edukciji?") su iskazani skalom od 1 do 3, pri čemu 1 označava "Sviđalo mi se", a 3 "nije mi se sviđalo". Frekvencije odgovora vidimo na grafu 6.

Graf 6. Koliko im se sviđalo sudjelovati u grupama pomoći i savjetovanja?

Vidimo da je od 12 korisnika, njih 8 procijenilo da im se sviđalo sudjelovati u edukaciji, 3 su izrazila neutralan stav, a jedan korisnik nije odgovorio na pitanje. Nitko od korisnika nije izjavio da mu se

grupe pomoći i savjetovanja nisu svidjele. Aritmetička sredina odgovora iznosi $M=1.27$, uz minimalni rezultat, $\min=1$ i maksimalni rezultat, $\max=2$, pri čemu niži rezultat označava veći stupanj sviđanja.

Naredna pitanja u upitniku zadovoljstva, odgovarala su na pitanje koji su aspekti programa korisnicima bili najdraži, a koji su im se najmanje sviđali. Rezultati su prikazani tablici 3.

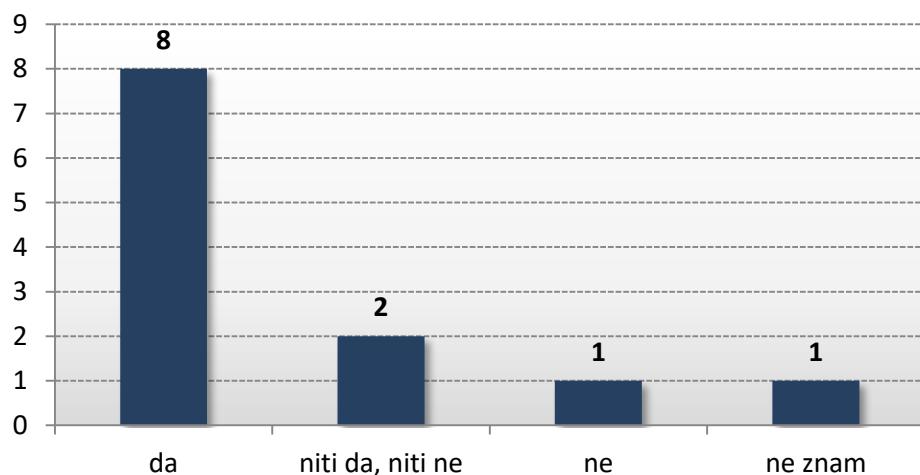
Tablica 3. Što im se općenito najviše i najmanje sviđalo u edukaciji?

Što im se najviše sviđalo	frekvencija odgovora
Pristup voditelja	4
Sve	2
Teme	2
Atmosfera	1
Doktorica	1
Način pričanja	1
Zanimljivo	1
Izvedba radionica	1
Što im se najmanje sviđalo	frekvencija odgovora
Pasivnost	1

Prema tablici 1. vidimo da su odgovori raznoliki, ali se korisnicima u najvećem broju svida pristup voditelja (4 odgovora), "sve" (2 odgovora) i teme radionica (2 odgovora). Samo je jedan korisnik odgovorio na pitanje o tome što mu se najmanj sviđalo i odgovor je bio - pasivnost.

U narednom pitanju korisnici su procijenili koliko im je ova edukacija bila razumljiva. Odgovori su prikazani grafom 7.

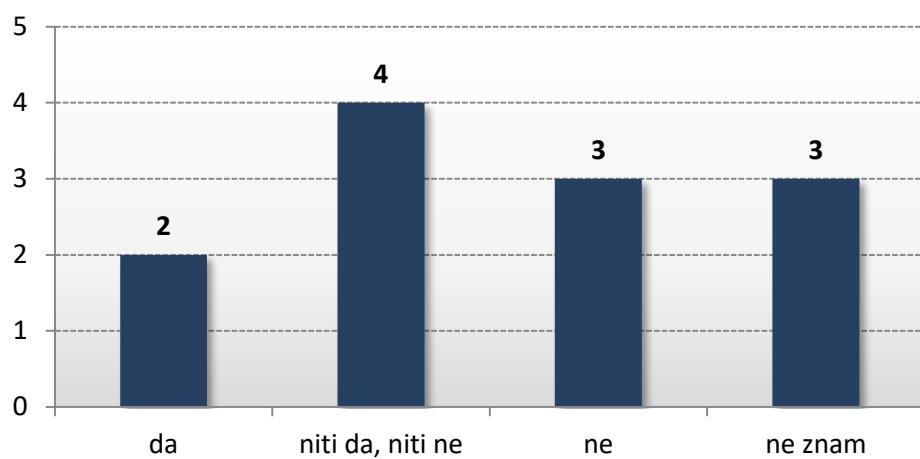
Graf 7. Je li edukacija bila dovoljno razumljiva?

Vidimo da 8 korisnika smatra da je edukacija bila dovoljno razumljiva, 2 su neutralna, jedan smatra da nije bila dovoljno razumljiva, a jedan nije mogao procijeniti. Aritmetička sredina na ovom pitanju iznosi $M=1.36$ (min=1, max=3), pri čemu niži rezultat označava bolju ocjenu, pa stoga možemo reći da korisnici pretežno smatraju da je edukacija bila razumljiva.

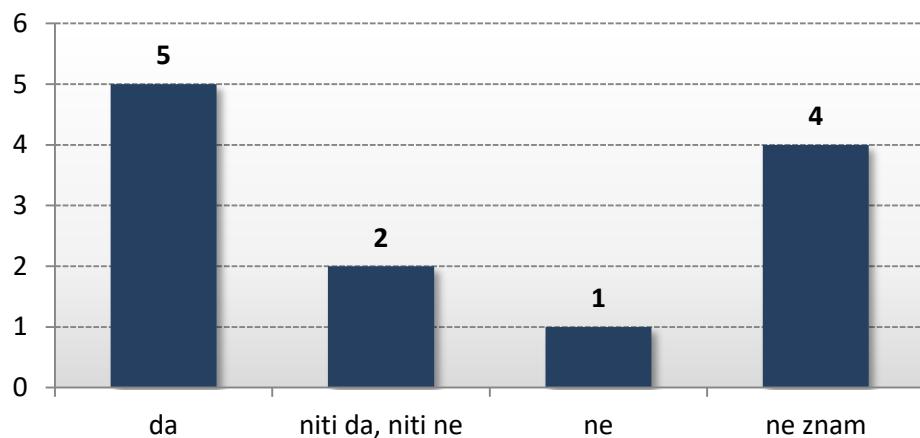
Na grafu 8. i 9. prikazane su procjene sudionika o korisnosti ove edukacije u pronalaženju posla i popravljanju životne perspektive. Prvo pitanje odnosi se na to koliko smatraju da će im edukacija pomoći u kasnjem zapošljavanju, dok je drugo pitanje nešto općenitije i odnosi se na to koliko smatraju da im je edukacija općenito popravila perspektivu u životu.

Graf 8. Smatraju li da su stekli znanja koja će im pomoći u pronalaženju posla?

Prema grafu 8. vidimo je većina sudionika neutralna oko toga hoće li im ova edukacija pomoći u pronalaženju posla (njih 4), 2 korisnika smatraju da hoće i 3 smatra da neće. Troje korisnika ne može procijeniti. Aritmetička sredina odgovora iznosi $M=2.11$ (min=1, max=3), pri čemu niži rezultat označava pozitivniju procjenu.

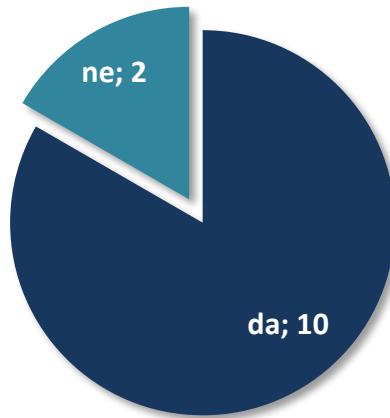
Graf 9. Smatraju li da im je edukacija poboljšala životnu perspektivu?

Kada je riječ o ukupnom poboljšanju životne perspektive, 5 od 12 korisnika smatra da će im ova edukacija pomoći u životnoj perspektivi, 2 izražavaju neutralan stav, tj. smatraju da niti hoće, niti neće, jedan smatra daneće, a njih 4 ne mogu procijeniti. Aritmetička sredina odgovora iznosi $M=1.50$ (min=1, maks=3), pri čemu niži rezultat označava pozitivniju procjenu. Dakle možemo reći da korisnici procjenjuju edukaciju pretežno korisnom.

Na pitanje bi li se željeli ponovno educirati u sklopu sličnih projekata, 10 korisnika odgovorilo je potvrđeno, a 2 se ne bi ponovno željela educirati u sklopu sličnih programa (graf 10).

Graf 10. Bi i se željeli ponovno educirati u sklopu sličnih programa?

Kada ih se pitalo u kojem bi se području voljeli educirati u budućnosti, korisnici su dali odgovore prikazane u tablici 4.

Tablica 4. Područja u kojima bi se korisnici voljeli educirati u budućnosti (doslovni odgovori korisnika)

Područja	Frekvencija odgovora
Bilo koje	3
O mehanizmima za bolji život	1
O vladanju emocijama	1

Vidimo da većina korisnika priželjkuje programe ovog tipa neovisno o temi, jedan bi volio program o mehanizmima za bolji život, a jedan korisnik program o vladanju emocijama.

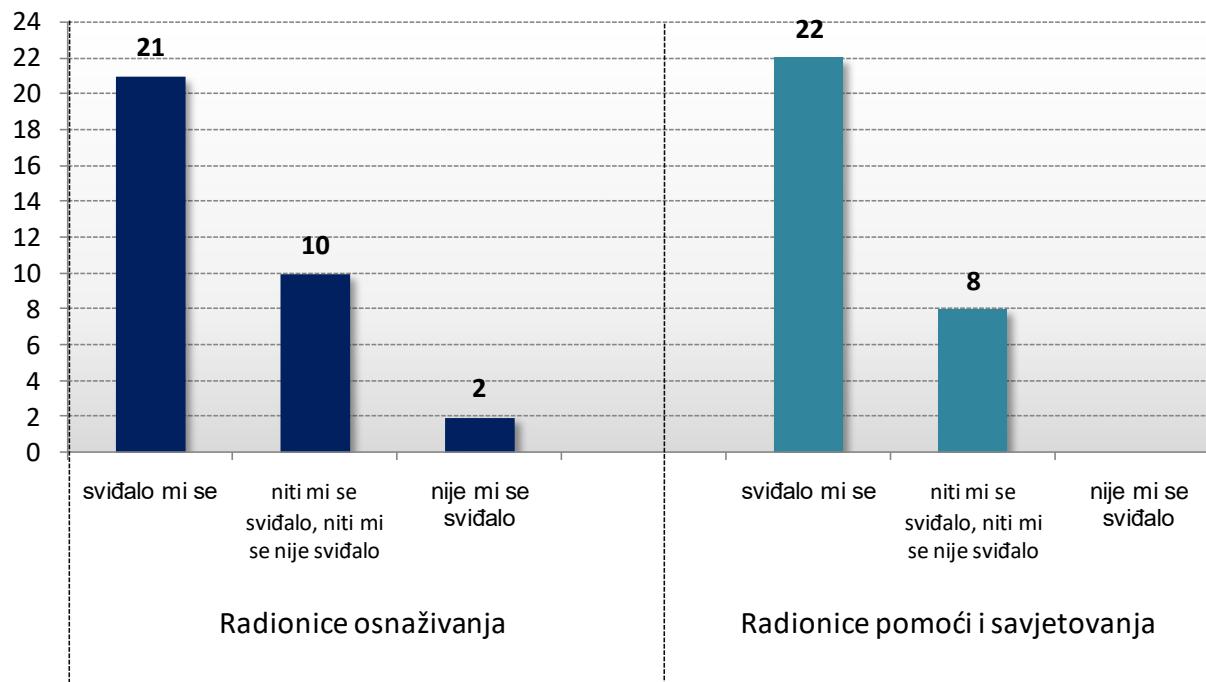
Niti jedan korisnik nije imao dodatne komentare i sugestije.

4.2.3. Zadovoljstvo korisnika radionicama osnaživanja i grupama pomoći i savjetovanja kroz sve tri godine REPRO PP projekta

Kroz sve tri godine projekta zadovoljstvo korisnika radionicama mjereno je na jednak način. U narednom poglavlju prikazat ćemo najvažnije rezultate za sve tri godine ukupno, te pojedinačno, prema godinama.

Na grafu 11. prikazano je koliko se korisnicima ukupno sviđalo sudjelovati u radionicama osnaženja i radionicama pomoći i savjetovanja.

Graf 11. Je li se korisnicima sviđalo sudjelovati u edukacijama?

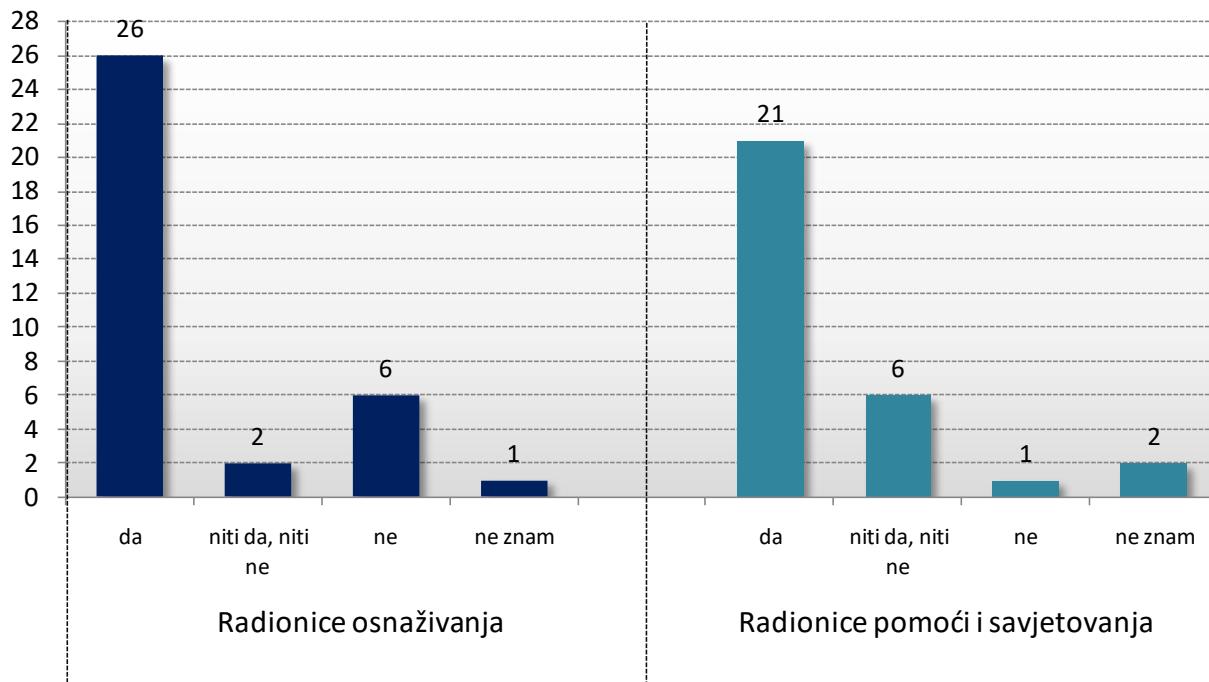
Vidimo da je od ukupno 33 korisnika koji su sudjelovali u anketama o radionici osnaživanja i odgovorili na ovo pitanje, njih 22 izjavilo da im se sviđalo sudjelovati u radionicama, njih 10 je bilo neutralno, a samo dva su rekla da im se nije sviđalo sudjelovati. Kada su u pitanju radionice pomoći i savjetovanja od 30 korisnika koji su odgovorili na pitanje, njih 22 je reklo da im se sviđalo sudjelovati, a 8 ih je bilo neutralno. U sve tri godine programa, niti jedan korisnik nije rekao da mu se nije svidjelo sudjelovati u ovim radionicama. Postoci po godinama, prikazani su u tablici 6.

Tablica 6. Je li se korisnicima sviđalo sudjelovati u edukacijama (postoci po godinama)

	Radionice osnaživanja			Radionice pomoći i savjetovanja		
	sviđalo mi se	niti mi se sviđalo, niti mi se nije sviđalo	nije mi se sviđalo	sviđalo mi se	niti mi se sviđalo, niti mi se nije sviđalo	nije mi se sviđalo
Ukupno	64%	30%	6%	73%	27%	0%
2017	54%	38%	8%	67%	33%	0%
2018	80%	20%	0%	86%	14%	0%
2019	60%	30%	10%	73%	27%	0%

Važno je također znati jesu li radionice bile generalno razumljive korisnicima. Rezultati za sve tri godine zajedno, te za obje radionice, prikazani su na grafu 12.

Graf 12. Jesu li im radionice bile razumljive?

Prema grafu 12. vidimo da su svi korisnici, tijekom 3 godine projekta, za obje radionice većinski procijenili da su bile razumljive. Kada je riječ o radionicama osnaživanja 26 od ukupno 35 korisnika koji su odgovorili na ovo pitanje je procijenilo da su radionice razumljive. Za radionice pomoći i savjetovanja 21 od ukupno 30 korisnika koji su odgovorili smatraju radionice razumljivima.

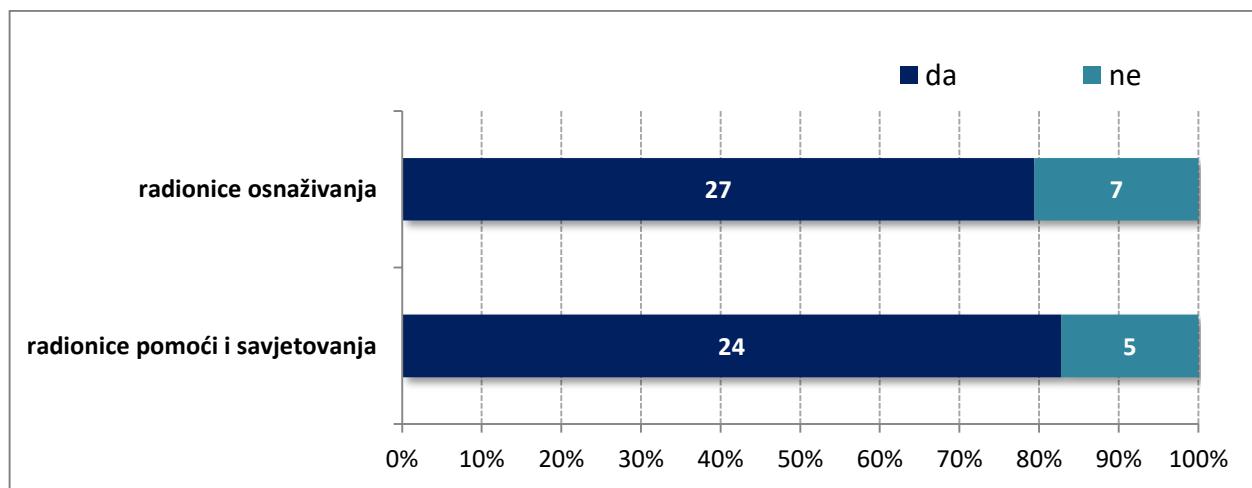
Postoci po godinama su prikazani tablicom 5.

Tablica 5. Jesu li im radionice bile razumljive (postoci po godinama)

	Radionice osnaživanja				Radionice pomoći i savjetovanja			
	da	niti da, niti ne	ne	ne znam	da	niti da, niti ne	ne	ne znam
Ukupno	74%	6%	17%	3%	70%	20%	3%	7%
2017	69%	8%	15%	8%	64%	27%		9%
2018	75%	8%	17%		86%	14%		
2019	80%		20%		67%	17%	8%	8%

Jedan od najvažnijih aspekata ocjene programa je namjera sudionika tog programa da ponovno sudjeluju u njemu ili sličnim programima. Na grafu 13 smo prikazali koliko je sudionika radionica o osnaživanju i radionica pomoći i savjetovanja izjavilo da bi rado ponovno sudjelovalo u nekom sličnom programu.

Graf 13. Bi li ponovno sudjelovali u sličnom programu?

Vidimo da u slučaju obje vrste radionica, većina korisnika izjavljuje da bi rado ponovno sudjelovalo u sličnim programima. Postoci po godinama prikazani su tablicom 6.

Tablica 6. Je li se korisnicima sviđalo sudjelovati u programu (postoci po godinama, N=33)

	Radionice osnaživanja		Radionice pomoći i savjetovanja	
	da	ne	da	ne
Ukupno	79%	21%	83%	17%
2017	75%	25%	70%	30%
2018	100%		100%	
2019	60%	40%	83%	17%

4.3. Ishodi projekta

4.3.1. Ishodi trećeg vala REPRO PP, 2019. godine

Završnom analizom svih pregledanih materijala, te intervjuja sa timom i upitnika provedenog na korisnicima možemo sažeti krajnje ishode projekta na sljedeće:

- 35 korisnika terapijske zajednice uključeno je u program rehabilitacije;
- 10 korisnika je dobilo informacije o raspolaaganju financijama i finansijsko savjetovanje
- 10 korisnika je odslušalo radionicu - savjeti kako napisati životopis, molbu, kako tražiti posao, kako se ponašati na razgovoru za posao
- 20 korisnika je odslušalo radionice osnaživanja - Individualni i grupni savjetodavni rad
- 10 korisnika je sudjelovalo u nogometnom turniru
- 10 korisnika je sudjelovalo u druženju s roditeljima, djecom, stanovništvom
- Roditelji, skrbnici, staratelji, obitelji korisnika su informirani i savjetovani o problemu ovisnosti
- 5 stručnih osoba je bilo na studijskom putovanju u Istri
- 54 osobe su odslušale motivacijske radionice u Istri
- Stručne osobe iz Udruge PET PLUS sudjelovale su na međunarodnoj znanstvenoj-stručnoj konferenciji "Unaprjeđenje kvalitete života djece i mladih u Istanbulu, Turska
- 28 osoba (stručnjaka, zaposlenika i korisnika) sudjelovalo je na Okruglom stolu.
- Edukacijama i aktivnostima korisnici su podigli razinu samopouzdanja, osnaženosti i socijalne uključenosti, te su ostvarili perspektivu za bolju socijalnu reintegraciju;
- Korisnici su zadovoljni aspektima programa kroz koje su prošli.
- Javnost je bolje informirana o problemu ovisnosti, te je kroz susrete, druženja, promotivne materijale i izvještavanje o programu na web i Facebook stranicama, postignuto bolje razumijevanje problema koje pridonosi smanjenju stigme i lakšoj reintegraciji ovisnika.

4.3.2. Ukupni ishodi sva tri vala REPRO PP

- 75 korisnika terapijske zajednice uključeno je u program rehabilitacije;
- 39 korisnika je dobilo informacije o raspolaaganju financijama i finansijsko savjetovanje
- 45 korisnika je odslušalo radionicu - savjeti kako napisati životopis, molbu, kako tražiti posao, kako se ponašati na razgovoru za posao
- 54 korisnika je odslušalo radionice osnaživanja - Individualni i grupni savjetodavni rad
- 44 korisnika je sudjelovalo u nogometnom turniru
- minimalno 44 korisnika je sudjelovalo u druženju s roditeljima, djecom, stanovništvom

- Roditelji, skrbnici, staratelji, obitelji korisnika su informirani i savjetovani o problemu ovisnosti
- Stručne osobe su bile na studijskim putovanjima u Istri, konferenciji u Istanbulu, na edukacijama o jačanju OCD-a, studenti su posjećivali Terapijsku Zajednicu PET PLUS i sl.
- ostvarena je suradnja s drugim udrugama i institucijama
- svake godine je na Okruglom stolu sudjelovalo između 27 i 38 osoba - stručnjaka, zaposlenika i korisnika.
- Edukacijama i aktivnostima korisnici su podigli razinu samopouzdanja, osnaženosti i socijalne uključenosti, te su ostvarili perspektivu za bolju socijalnu reintegraciju;
- Korisnici su, kontinuirano, kroz sve tri godine, zadovoljni aspektima programa kroz koje su prošli.

5. ZAKLJUČAK I PREPORUKE

Na temelju analize sadržaja projektne dokumentacije, informacija prikupljenih intervjuem sa ključnim osobama i upitnicima zadovoljstva korisnika možemo zaključiti da je projekt REPRO PP - Rehabilitacijski program PET PLUS kroz sve tri godine uspješno proveden. Projektom su ostvareni svi početno planirani mjerljivi rezultati.

U tri godine kroz program je prošlo 75 korisnika terapijske zajednice i preko 100 polaznika motivacijskih radionica u Puli i Poreču.

Rezultati projekta, poput radionica osnaživanja, stjecanja znanja o upravljanju financijama i o tome kako napisati molbu, životopis i tražiti posao, sudjelovanje u sportskim aktivnostima i druženju itd., donose dugoročnu korist sudionicima kroz razvijene nove radne vještine, povećano samopouzdanje, bolju konkurentnost na tržištu rada, osnaženje i općenito mogućnost bolje integracije u društvo. S druge strane aktivnosti povezivanja s drugim sličnim udrugama, informiranja javnosti i upoznavanja s programom rehabilitacije doprinosi općenito boljem odnosu javnosti prema rehabilitiranim ovisnicima, smanjenju stigme i samim time smanjenju socijalne marginalizacije te skupine, kroz bolju reintegraciju u društvo. Navedenim rezultatima se ostvaruju opći i specifični ciljevi projekta.

Procjene korisnika o radionicama osnaživanja ukazuju na to da su sudionici pretežno zadovoljni (prosječna ocjena iznosi 1.14 od moguća 3, pri čemu niži rezultat označava veće zadovoljstvo), te smatraju ove radionice lako razumljivima (prosječna ocjena 1.4, od moguća 3, pri čemu niži rezultat znači pozitivniju ocjenu). Ove godine korisnici većinom nisu stekli dojam da će

im program pomoći u dalnjem pronalaženju posla i životne perspektive. Ipak, 6 od 10 korisnika bi rado ponovno sudjelovalo u sličnim edukacijama.

Procjene o grupama pomoći i savjetovanja također ukazuju na visoko zadovoljstvo korisnika (prosječna ocjena iznosi 1.27 od moguća 3, pri čemu niži rezultat označava veće zadovoljstvo) i smatraju da su grupe bile dovoljno razumljive (prosječna ocjena 1.36, od moguća 3, pri čemu niži rezultat znači pozitivniju ocjenu). Znanja stečena na ovim grupama korisnici većinom ocijenjuju kao neutralna u smislu da će im pomoći u pronalaženju posla (prosječna ocjena 2.11, od mogućeg raspona od 1 do 3, pri čemu niži rezultat označava pozitivniju ocjenu), ali većina ipak smatra da su im pomogla u poboljšanju životne perspektive ($M=1.5$). 10 od 12 korisnika bi rado ponovno sudjelovali u sličnoj edukaciji, često i neovisno o temi.

Kada se pogleda ukupno zadovoljstvo svih korisnika REPRO PP programa kroz sve tri godine, vidimo da je većina korisnika zadovoljna - većini se sviđaju radionice, većini su radionice bile razumljive i većina bi rado sudjelovala u sličnim programima u budućnosti.

Također, kroz sve tri godine projekta aktivnosti su bile javno prezentirane što je pomoglo dugoročnim osvještavanjem javnosti o problemu ovisnosti, te destigmatizaciji ovisnika. Također je kroz susrete, druženja, promotivne materijale i izvještavanje o programu na web i Facebook stranicama, postignuto bolje razumijevanje problema ovisnosti, koje pridonosi lakšoj reintegraciji ovisnika.

Izvedba projekta REPRO PP - Rehabilitacijski program PET PLUS odvila se bez većih odstupanja od prvotnog plana. Cjelokupni trogodišnji program je donio mnoštvo novih znanja i vještina korisnicima Terapijske Zajednice PET PLUS i zaposlenicima i članovima. Kroz sve tri godine korisnici su izražavali želju da takvih programa bude što više, pa je to ujedno i preporuka za budućnost.